

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Ε.Π. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

2^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΠΕΠ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

2014-2020

Λάρισα, 19 Οκτωβρίου 2016

Παρουσίαση της πορείας
της Στρατηγικής Έξυπνης Εξειδίκευσης

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά
και Επενδυτικά Ταμεία

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

**Στρατηγική Έξυπνης Εξειδίκευσης
Περιφέρειας Θεσσαλίας
- RIS³ Θεσσαλίας -**

Πορεία υλοποίησης

Η Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας (RIS³ Θεσσαλίας) περιλαμβάνει τον εντοπισμό των μοναδικών χαρακτηριστικών και των συγκριτικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων της περιφέρειας και τη συμφωνία ενός κοινού αναπτυξιακού οράματος για την αξιοποίησή τους. Αυτό σημαίνει ότι ο παραγωγικός τομέας, ο ακαδημαϊκός τομέας, η δημόσια διοίκηση και η κοινωνία των πολιτών εργάστηκαν και συνεχίζουν να εργάζονται από κοινού για την επίτευξη του οράματος και ότι οι διαθέσιμοι πόροι κατευθύνονται προς συγκεκριμένες, ιεραρχημένες δράσεις που υπηρετούν το συγκεκριμένο όραμα. Σημαίνει επίσης ενίσχυση των περιφερειακών συστημάτων καινοτομίας, μεγιστοποίηση των ροών γνώσης και εξάπλωση των ωφελειών της καινοτομίας σε όλο το εύρος της περιφερειακής οικονομίας.

Για την εκπόνηση της Στρατηγικής η Περιφέρεια Θεσσαλίας:

1. Συγκρότησε το Περιφερειακό Συμβούλιο Καινοτομίας (ΠΣΚ), το οποίο λειτουργεί από το 2013, ως συμβουλευτικό όργανο. Με την έγκριση της Στρατηγικής το Περιφερειακό Συμβούλιο Καινοτομίας αναμορφώθηκε ως προς τη σύστασή του (4^{ος}/2016), και αναλαμβάνει να ασκήσει το ρόλο της στρατηγικής εποπτείας και συντονιστικού οργάνου της RIS³ Θεσσαλίας.
2. Συμμετέχει στο Εθνικό Δίκτυο RIS.
3. Συνεργάσθηκε με τους εμπειρογνώμονες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.
4. Σύστησε το Αυτόνομο Γραφείο RIS³, η λειτουργία του οποίου αποσκοπεί στην άμεση κάλυψη αναγκών προώθησης της RIS³ και έναρξης εφαρμογής της, με πρώτο βήμα την εξειδίκευση του Σχεδίου Δράσης της.

Η Στρατηγική Έρευνας και Καινοτομίας για την Έξυπνη Εξειδίκευση στην Περιφέρεια Θεσσαλίας, όπως εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο (3^{ος}/2015), επικεντρώνεται στις εξής προτεραιότητες για την Θεσσαλία:

1. Πρώτη κύρια προτεραιότητα της Στρατηγικής τίθεται το αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, ήτοι η θεώρηση του πρωτογενούς τομέα, της πρώτης μεταποίησης και του κλάδου τροφίμων – ποτών ως ενιαίας περιοχής παρέμβασης.
2. Δεύτερη κύρια προτεραιότητα της Στρατηγικής είναι ο κλάδος του μετάλλου και των δομικών υλών.
3. Ως δορυφορικές προτεραιότητες προέκυψαν:
  - α. Η παραγωγή και εξοικονόμηση ενέργειας.
  - β. Η διαχείριση του περιβάλλοντος.
  - γ. Η προώθηση του Δημιουργικού Τουρισμού.
4. Ως αναδυόμενη προτεραιότητα προέκυψαν η αποκατάσταση και οι προηγμένες υπηρεσίες υγείας.

Η Περιφέρεια Θεσσαλίας, σύμφωνα με τον σχετικό Οδηγό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ειδικότερα το Βήμα 5 αυτού «Ορισμός του μίγματος της πολιτικής συνοχής, χάρτες πορείας και σχέδιο δράσης», και με δεδομένους τους τομείς προτεραιότητας όπως αναδείχθηκαν με τη Στρατηγική (βήμα 4 του Οδηγού), εκπόνησε το Σχέδιο Δράσης της RIS³ στη Θεσσαλία. Η εξειδίκευση του Σχεδίου Δράσης ολοκληρώθηκε (12ος/2015) και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο (5ος/2016).

Η εξειδίκευση του Σχεδίου Δράσης βασίστηκε στην μεθοδολογία που ανέπτυξε το Ινστιτούτο Μελλοντικών Τεχνολογικών Μελετών (Institute for Prospective Technological Studies) του Κοινού Ερευνητικού Κέντρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (European Commission Joint Research Centre) και υλοποιήθηκε με τη συνεργασία στελεχών της Περιφέρειας Θεσσαλίας, της ΕΥΔ ΕΠ Θεσσαλίας, των μελών των Θεματικών Ομάδων Εργασίας και Τεχνικού Συμβούλου την περίοδο Νοέμβριος – Δεκέμβριος 2015.

Η μεθοδολογία προέβλεπε τρία διακριτά στάδια που περιγράφονται συνοπτικά στις ενότητες που ακολουθούν.

Κινητοποίηση των Συμμετόχων

Για την ενημέρωση και την κινητοποίηση των συμμετόχων και την ενθάρρυνσή τους να συμμετάσχουν στη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης έλαβαν χώρα στις αρχές Νοεμβρίου δράσεις ενημέρωσης και δημοσιότητας ως εξής:

- 11.11.2015: Συνέντευξη Τύπου του Περιφερειάρχη στα τοπικά μέσα, επίσημη έναρξη της διαδικασίας. Ενημέρωση στους φορείς του Τουρισμού κατά τη διάρκεια εκδήλωσής τους το απόγευμα της ίδιας μέρας στη Λάρισα.
- 12.11.2015: Ενημέρωση των παραγωγικών και ερευνητικών φορέων της Μαγνησίας σε συνάντηση στην Επιτροπή Ερευνών του ΠΘ στο Βόλο (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, Επιμελητήριο, ΣΒΘΚΕ, ΕΒΕΤΑΜ).
- 13.11.2015: Ενημέρωση στο ΤΕΙ Θεσσαλίας (Λάρισα), στο Επιμελητήριο Καρδίτσας (Καρδίτσα) και στο Επιμελητήριο Τρικάλων (Τρίκαλα).
- 23.11.2015: Ενημέρωση στο Επιμελητήριο Λάρισας (Λάρισα).

Ταυτόχρονα, με μέριμνα της Περιφέρειας Θεσσαλίας και της ΕΥΔ ΕΠ Θεσσαλίας είχε ενεργοποιηθεί ειδική σελίδα στο δικτυακό της τόπο (<http://www.thessaly.gov.gr/main.aspx?catid=177>), είχε δημιουργηθεί προωθητικό και ενημερωτικό υλικό (αφίσες, φυλλάδια) και είχαν γίνει στοχευμένες καταχωρήσεις στον τοπικό τύπο.

Διαδικασία Επιχειρηματικής Ανακάλυψης

Η διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης πραγματοποιήθηκε με την ενεργοποίηση δύο παράλληλων και ισοδύναμων καναλιών συλλογής ιδεών:

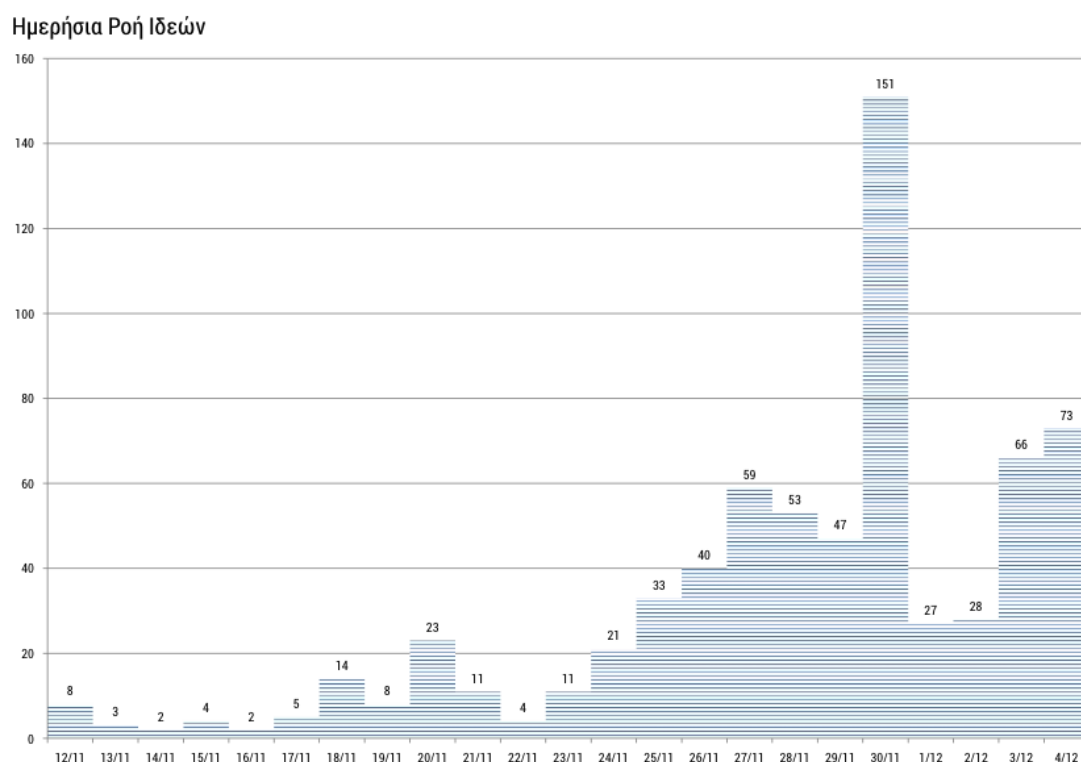
- το ψηφιακό, που στηρίχθηκε σε χρήση δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου διαθέσιμου από την 9.11.2015 στο URL <http://ris3.thessaly.gov.gr>, και
- το φυσικό, που στηρίχθηκε στην καταγραφή ιδεών από τους παριστάμενους σε τέσσερις πολυθεματικές ημερίδες επιχειρηματικής ανακάλυψης που πραγματοποιήθηκαν στην πρωτεύουσα κάθε Περιφερειακής Ενότητας. Κατά το σχεδιασμό έγινε προσπάθεια να καλυφθούν οι τοπικές εξειδικεύσεις.

Η εμπλοκή όσων συμμετείχαν στη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης ήταν εντυπωσιακή, τόσο μέσω του φυσικού (βλ. Πίνακα 1) όσο και μέσω του ψηφιακού καναλιού (βλ. Διάγραμμα 1). Συνολικά, οι εισροές από τη διαδικασία επιχειρηματικής ανακάλυψης ήταν 690 πλήρεις εγγραφές στο ηλεκτρονικό σύστημα και 262 ιδέες μέσω των ημερίδων, ήτοι συνολικά 952 ιδέες. Κατά τη διάρκεια των ημερίδων δημιουργήθηκαν επίσης 56 «καινοτομικές συμπράξεις», δηλαδή, ομαδοποιήσεις ιδεών με κοινά χαρακτηριστικά και στόχους.

Πίνακας 1 Στατιστικά συμμετοχής στις Ημερίδες Επιχειρηματικής Ανακάλυψης.

	<i>Τρίκαλα</i> <i>19.11.2015</i>	<i>Καρδίτσα</i> <i>20.11.2015</i>	<i>Βόλος</i> <i>25.11.2015</i>	<i>Λάρισα</i> <i>30.11.2015</i>	<i>Σύνολο</i>
Συμμετοχή	210	120	250	230	810
Εγγεγραμμένοι στις παράλληλες συνεδρίες	138	92	220	167	617
Συμμετοχή στις παράλληλες συνεδρίες	86	51	81	97	315
Νέες Ιδέες που κατατέθηκαν	69	34	69	90	262
Καινοτομικές συμπράξεις που προέκυψαν	14	7	20	15	56

Διάγραμμα 1 Ημερήσια ροή ιδεών από το ηλεκτρονικό κανάλι.

Σύνθεση Σχεδίου Δράσης

Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιχειρηματικής ανακάλυψης, ο Τεχνικός Σύμβουλος προχώρησε στην ενοποίηση των εισροών από τα δύο κανάλια που αξιοποιήθηκαν και προέβη σε έλεγχο ορθότητας των πεδίων που αφορούσαν τις προτεραιότητες RIS³ και τις επενδυτικές προτεραιότητες.

Στη συνέχεια, αφού είχε προηγηθεί αναλυτική χαρτογράφηση σε επίπεδο ειδικού στόχου για όλα τα επιχειρησιακά προγράμματα που αφορούν τη Θεσσαλία, καταγράφηκε για κάθε ιδέα το σύνολο των ειδικών στόχων όλων των προγραμμάτων που θα μπορούσαν να τη χρηματοδοτήσουν.

Με βάση τα παραπάνω αποτελέσματα και λαμβάνοντας υπόψη τις ομαδοποιήσεις που είχαν ήδη γίνει κατά τη διάρκεια των ημερίδων επιχειρηματικής ανακάλυψης, ο Τεχνικός Σύμβουλος προχώρησε στην οριστική ομαδοποίηση των ιδεών, ορίζοντας κατηγορίες παρέμβασης ανά προτεραιότητα RIS³ στη βάση των εισροών της επιχειρηματικής ανακάλυψης.

Οι προτάσεις του Τεχνικού Συμβούλου κοινοποιήθηκαν στα μέλη των Θεματικών Ομάδων Εργασίας (ΘΟΕ) και συζητήθηκαν, για κάθε προτεραιότητα σε ειδική συνεδρίαση της αρμόδιας κατά περίπτωση ΘΟΕ, παρουσία στελεχών της ΕΥΔ ΕΠ Θεσσαλίας και του Τεχνικού Συμβούλου.

Η συμμετοχή των μελών των ΘΟΕ στις παραπάνω συνεδριάσεις ήταν σχεδόν καθολική. Αφού ανασκοπήθηκαν οι προτάσεις του Συμβούλου, έγιναν εξαιρετικά ώριμες συζητήσεις και επικυρώθηκαν ή τροποποιήθηκαν κατάλληλα και εκτιμήθηκαν τα μοναδιαία κόστη για κάθε κατηγορία δράσεων.

Με βάση τα παραπάνω ολοκληρώθηκε η σύνταξη του Σχεδίου Δράσης της RIS³, το οποίο τέθηκε σε διαβούλευση και παρουσιάστηκε σε ειδική ημερίδα για το σκοπό αυτό.

Η εξειδίκευση του Σχεδίου Δράσης ολοκληρώθηκε (12ος/2015) και εγκρίθηκε από το Περιφερειακό Συμβούλιο (5ος/2016). Βρίσκεται αναρτημένο στο δικτυακό τόπο της ΕΥΔ ΕΠ www.thessalia-espa.gr.

Προγραμματιζόμενες Δράσεις

Στο πλαίσιο του ΠΕΠ Θεσσαλίας 2014 – 2020 και ανά Επενδυτική Προτεραιότητα 1α, δρομολογείται η ενεργοποίηση των παρακάτω Δράσεων:

A. Δράσεις προς εξειδίκευση

Επενδυτική Προτεραιότητα 1α

Τίτλος Δράσης: Ενίσχυση της αναβάθμισης, συμπλήρωσης ή/ και επέκτασης ερευνητικών δομών για την εξυπηρέτηση τομέων στρατηγικού ενδιαφέροντος της Περιφέρειας

Περιγραφή Δράσης:

Η Δράση συμβάλλει στην επίτευξη του Ειδικού Στόχου 1.1.1 «Αύξηση των ερευνητικών δραστηριοτήτων στην Περιφέρεια που κατά κύριο λόγο εξυπηρετούν τις περιφερειακές αναπτυξιακές ανάγκες και προοπτικές» καθώς μέσω αυτής προτείνεται να χρηματοδοτηθούν οι ερευνητικές μονάδες των Ερευνητικών Ιδρυμάτων που εδρεύουν στην Θεσσαλία για απόκτηση, τροποποίηση ή επέκταση των πιστοποιητικών διαπίστευσης των εργαστηρίων τους, κατόπιν (επαν)αξιολόγησης του Εργαστηρίου από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ.)

Ειδικότερα, στο πλαίσιο της δράσης προτείνεται να χρηματοδοτηθούν:

- Προμήθεια εργαστηριακού εξοπλισμού, βελτίωση κτιριακών εγκαταστάσεων για την εγκατάσταση και τη λειτουργία εργαστηριακού εξοπλισμού, οργάνωση του συστήματος ISO 17025 (είτε άλλου εξειδικευμένου) συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων δοκιμών και τη διαπίστευση από το ΕΣΥΔ.

Οι πράξεις που θα επιλεγούν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης δράσης, όσο και τα κριτήρια επιλογής τους, θα συνδέονται άμεσα και απόλυτα με την εξειδίκευση της περιφερειακής RIS³. Συνεπώς, πρέπει να εξυπηρετούν τους σκοπούς της και να περιλαμβάνονται στις προτεραιότητες (πυλώνες) της RIS3, ήτοι το αγροδιατροφικό σύμπλεγμα, τον κλάδο του μετάλλου και των δομικών υλικών, την προώθηση του δημιουργικού τουρισμού, την διαχείριση του περιβάλλοντος, την παραγωγή και εξοικονόμηση ενέργειας και την αποκατάσταση / προηγμένες υπηρεσίες υγείας.

Ο ερευνητικός φορέας (Δικαιούχος) που καταθέτει πρόταση για χρηματοδότηση θα πρέπει να τεκμηριώνει την συμβολή της στην RIS³ και στην επίτευξη των δεικτών αυτής.

Αναφορικά με την ύπαρξη ή μη οικονομικής δραστηριότητας (καθοριστικό στοιχείο για τον χαρακτηρισμό μιας δημόσιας χρηματοδότησης ως κρατικής ενίσχυσης) σε κάθε υποβαλλόμενη πρόταση, ισχύουν τα περιλαμβανόμενα στο με α.π. 49939/ΕΥΚΕ1942/13.05.16 έγγραφο της Ειδικής Υπηρεσίας Κρατικών Ενισχύσεων (ΕΥΚΕ) με θέμα «Κρατικές Ενισχύσεις και Δημόσια Χρηματοδότηση Ερευνητικών Οργανισμών – Ερευνητικών Υποδομών» και στο με α.π. 115970/ΕΥΚΕ/13.11.2015 "Κρατικές Ενισχύσεις και RIS³".

Εκτιμώμενος Π/Υ Δράσης: 3 εκ. €. Δημόσιας Δαπάνης.

Η Εξειδίκευση της Δράσης θα υποβληθεί προς έγκριση στην Επιτροπή Παρακολούθησης εντός του 2016 και θα ακολουθήσει η έκδοση της σχετικής Πρόσκλησης.

B. Εξειδικευμένες Δράσεις

Κατά την συνεδρίαση της 1^{ης} Επιτροπής Παρακολούθησης εγκρίθηκε η εξειδίκευση των **Δράσεων 1β.1.2.1.1 «Πιλοτικά ερευνητικά προγράμματα στοχευμένα στις προτεραιότητες της RIS3 Θεσσαλίας» / Επενδυτική Προτεραιότητα 1β**, Π/Υ 1εκ. € Δημόσιας Δαπάνης και **3α.1.4.1.1: Ενίσχυση υφιστάμενων και νέων επιχειρήσεων για την αξιοποίηση πατεντών ή και καινοτομιών, καθώς και υποστηρικτικών υπηρεσιών για την βελτίωση της παραγωγικής τους δραστηριότητας ή και για την ανάπτυξη νέων προϊόντων και υπηρεσιών» / Επενδυτική Προτεραιότητα 3α**, Π/Υ 10 εκ. € Δημόσιας Δαπάνης. Οι σχετικές Προσκλήσεις θα εκδοθούν μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής Ενδιάμεσου Φορέα για την διαχείριση τους.